

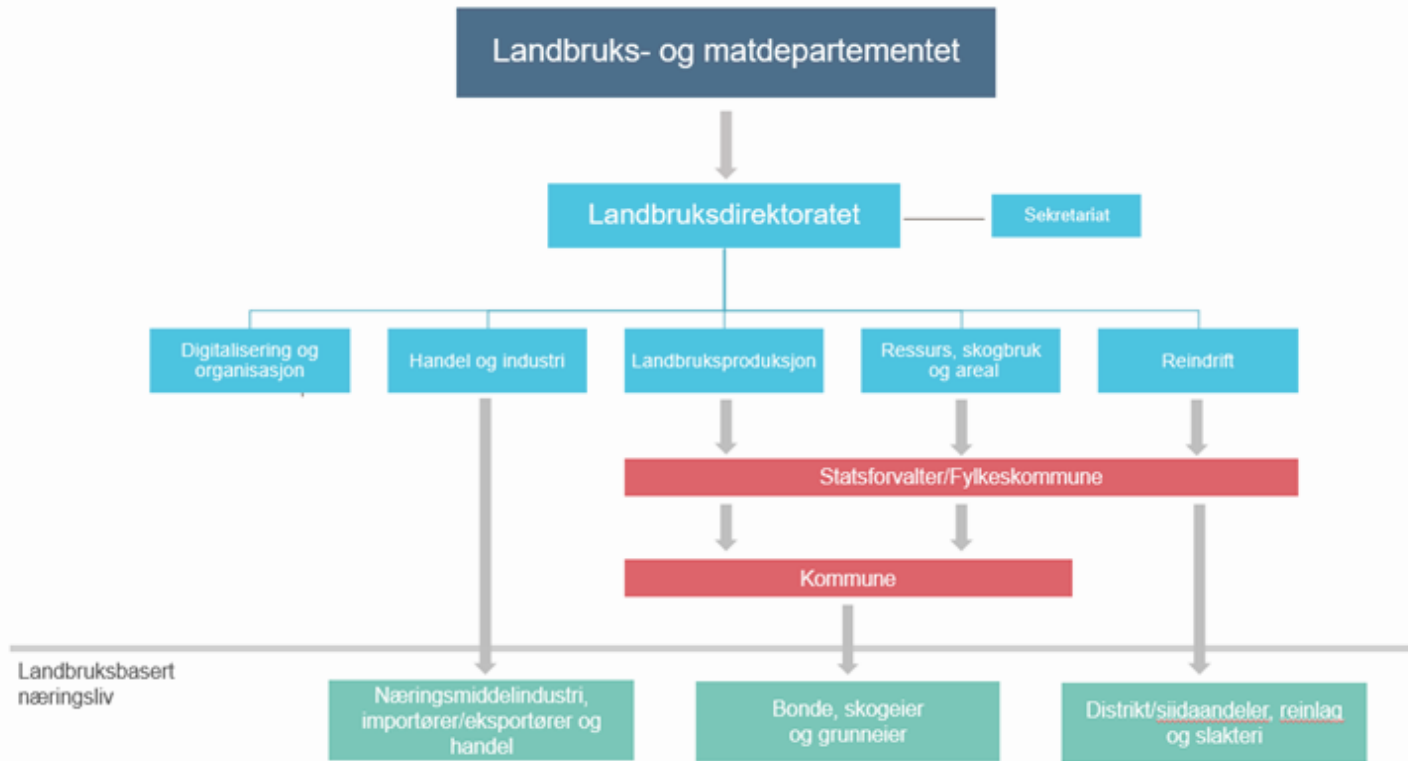
Handelsavtaler på landbruksområdet

Lars Aage Gulbjørnrud, fagdirektør

Hans Kjetil Bjørnøy, seniorrådgiver

Landbruksdirektoratets samfunnsoppdrag

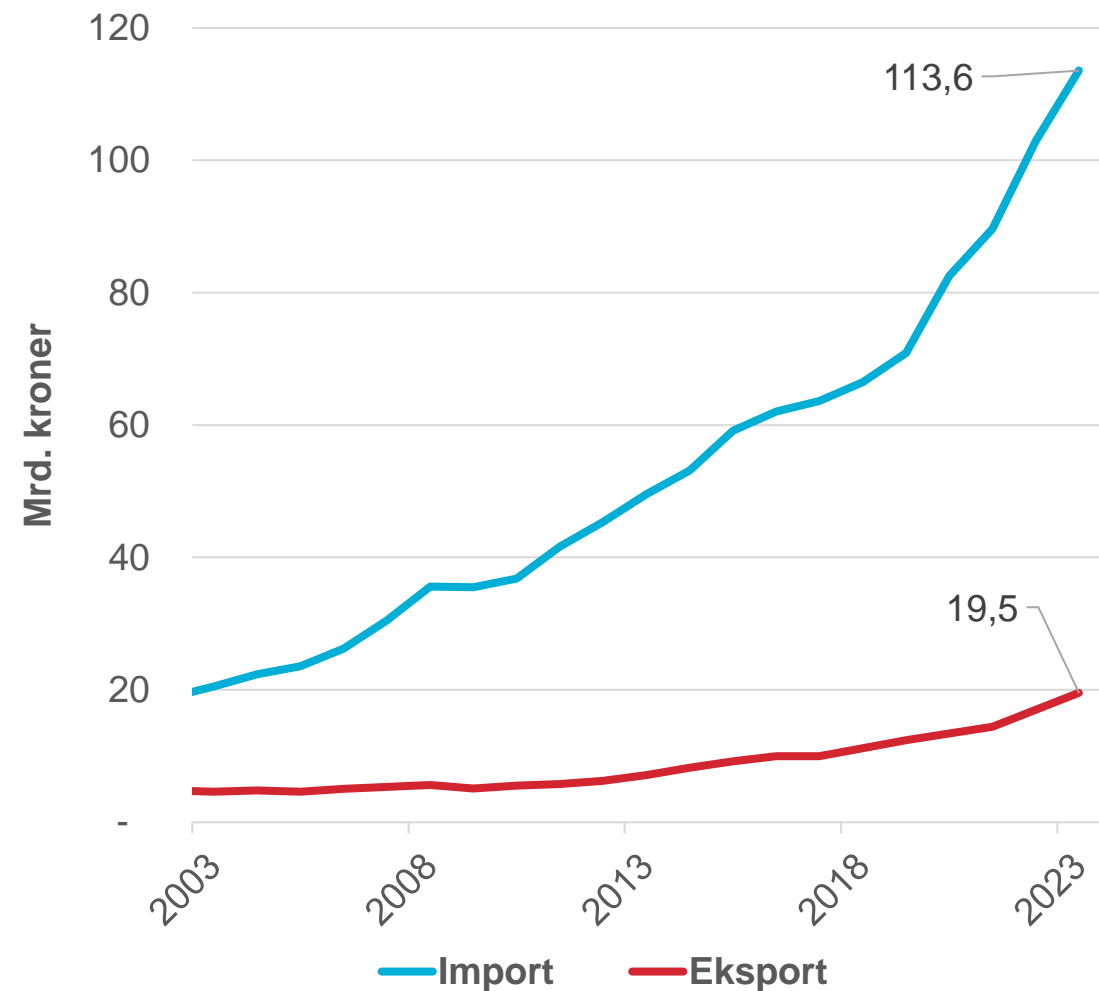
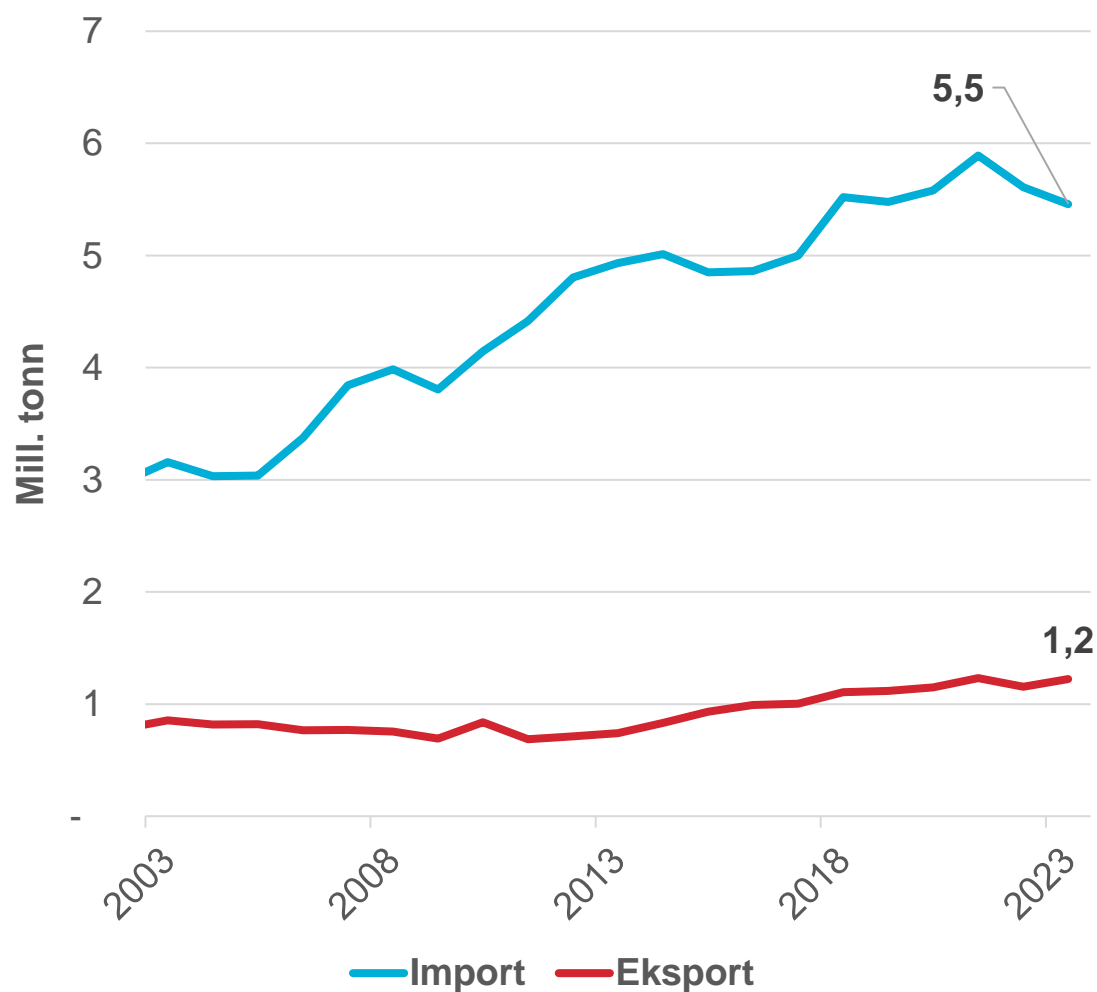
- Landbruksdirektoratet iverksetter landbrukspolitikken og handelspolitikken på landbruksområdet.
- Landbruksdirektoratets primære oppgaver er å forvalte økonomiske og juridiske virkemidler, samt å være et støtte- og utredningsorgan for Landbruks- og matdepartementet.

Tema

- Handel og importvern
- WTO-avtalen
- Andre handelsavtaler

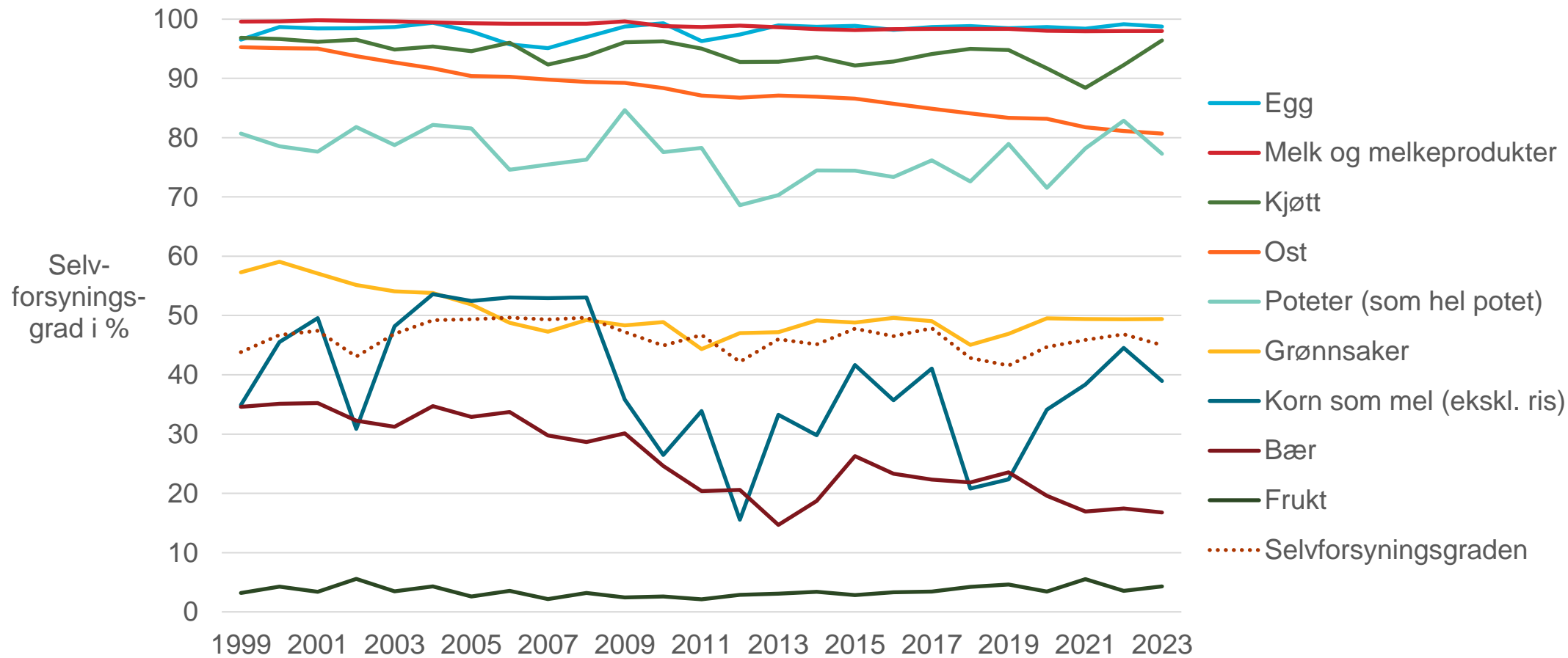
Handel og importvern

Norsk import og eksport av landbruksvarer

Kilde: SSB, utenrikshandelsstatistikk

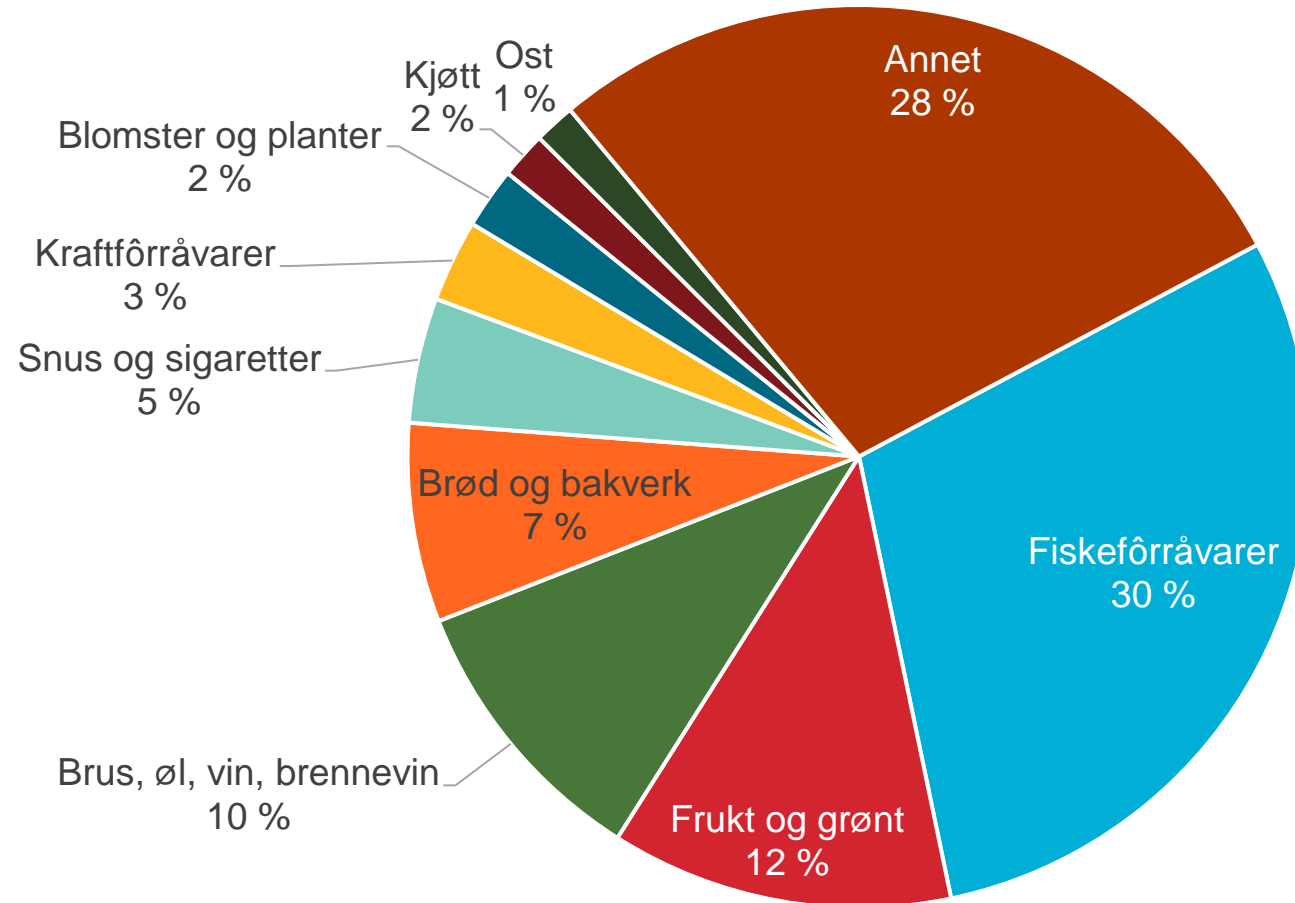
Selvforsyningsgrad

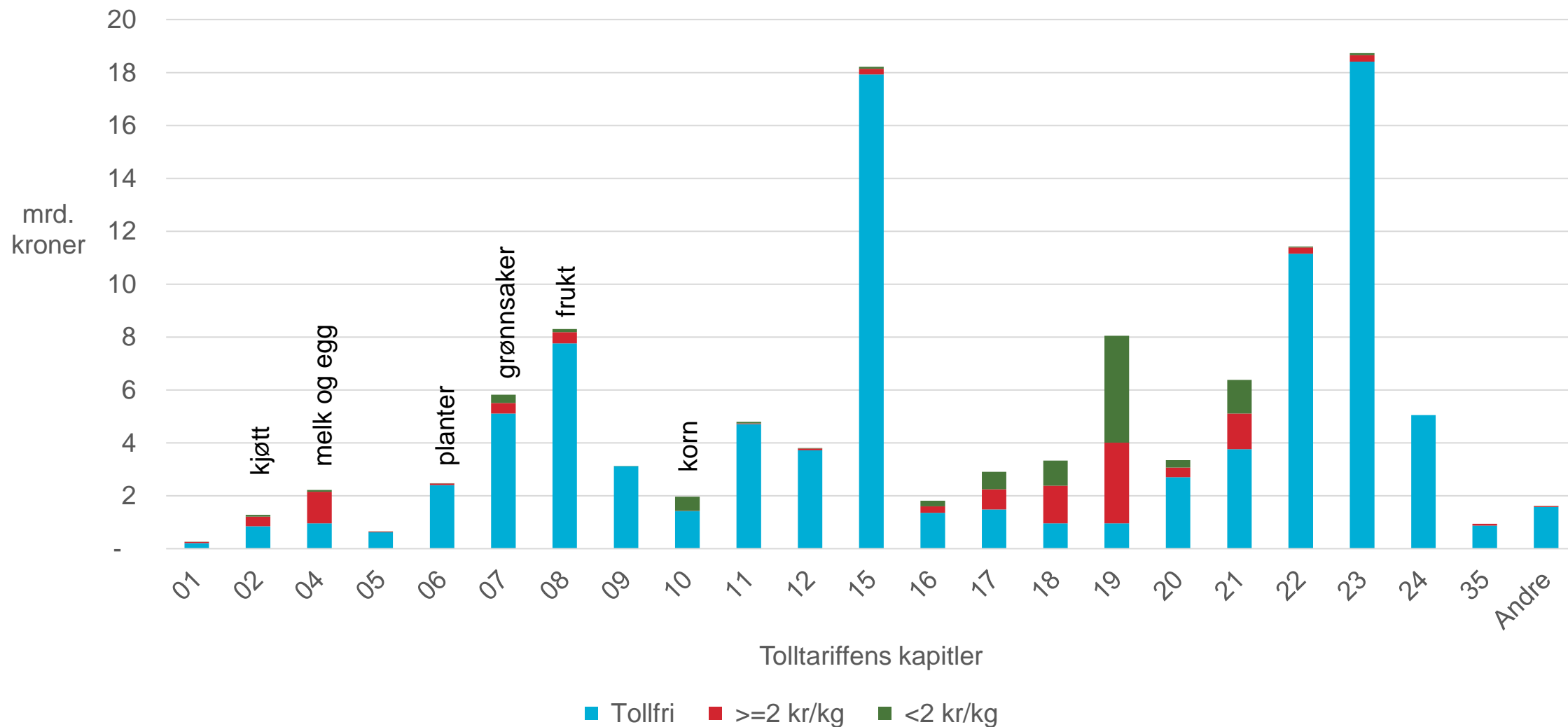
Selvforsyningsgrad på ulike kategorier fra 1999–2023, målt i energi (TJ)

Kilde: NIBIO

Import fordelt på forskjellige varetyper

Import per varetype og tollnivå

WTO

WORLD TRADE ORGANIZATION

- 164 medlemsland
  - Dekker 98 prosent av handelen internasjonalt
  - Omfattende multilateralt avtaleverk som dekker regler for handel mellom landene
- 3 av oppgavene:
- Overvåker og administrerer avtalene
  - Tvisteløsning
  - Arena for forhandlinger

WTOs landbruksavtale

- Intern støtte

- Gul boks – max 11,449 mrd. kr
- Blå boks
- Grønn boks

- Markedsadgang

- Toll
- Importkvoter

WTO markedsadgang

Bundne tollsatser:

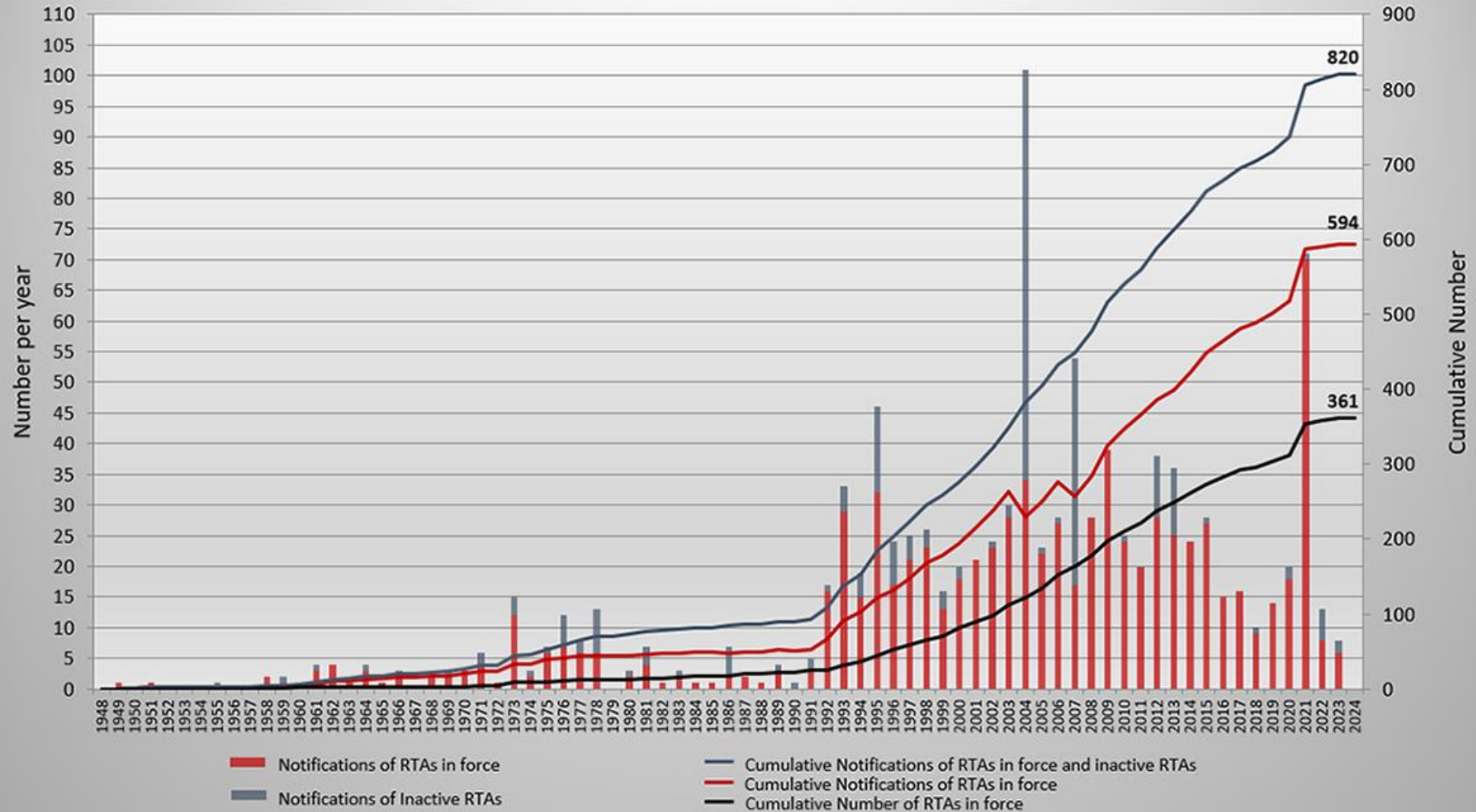
- 1472 tollvarelinje
- 327 av disse er tollfri
- 829 kan velge prosent eller kronetoll
- 237 med kun kronetoll
- 79 med kun prosenttoll

Tollkvoter:

- 22 Aktive tollkvoter
- ingen toll eller lavere toll innenfor kvoten enn det som er bundet toll
- Norge er forpliktet gjennom WTO-avtalen til å legge til rette for import gjennom disse kvotene

Andre handelsavtaler

Evolution of Regional Trade Agreements in the world, 1948-2024

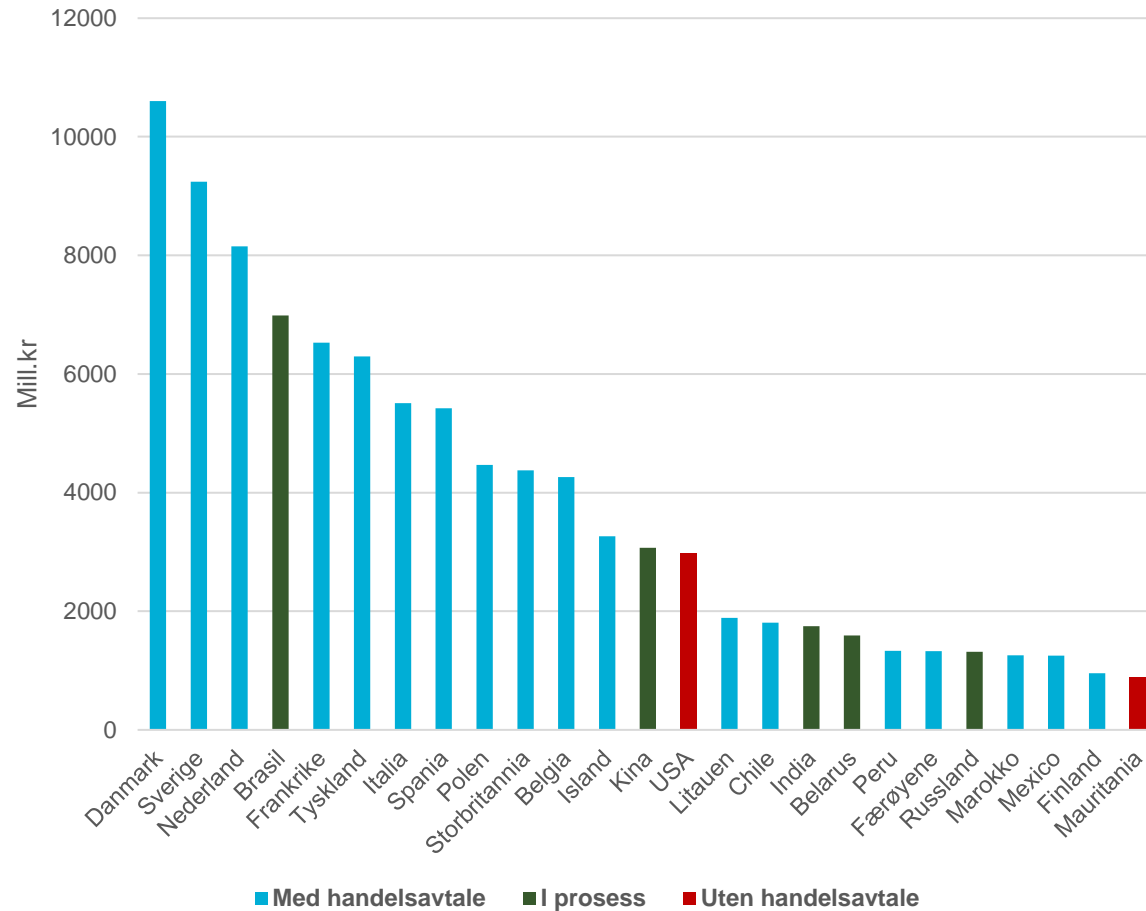

Note: Notifications of RTAs: goods, services & accessions to an RTA are counted separately. The cumulative lines show the number of RTAs/notifications that were in force for a given year. The notifications of RTAs in force are shown by year of entry into force and the notifications of inactive RTAs are shown by inactive year.

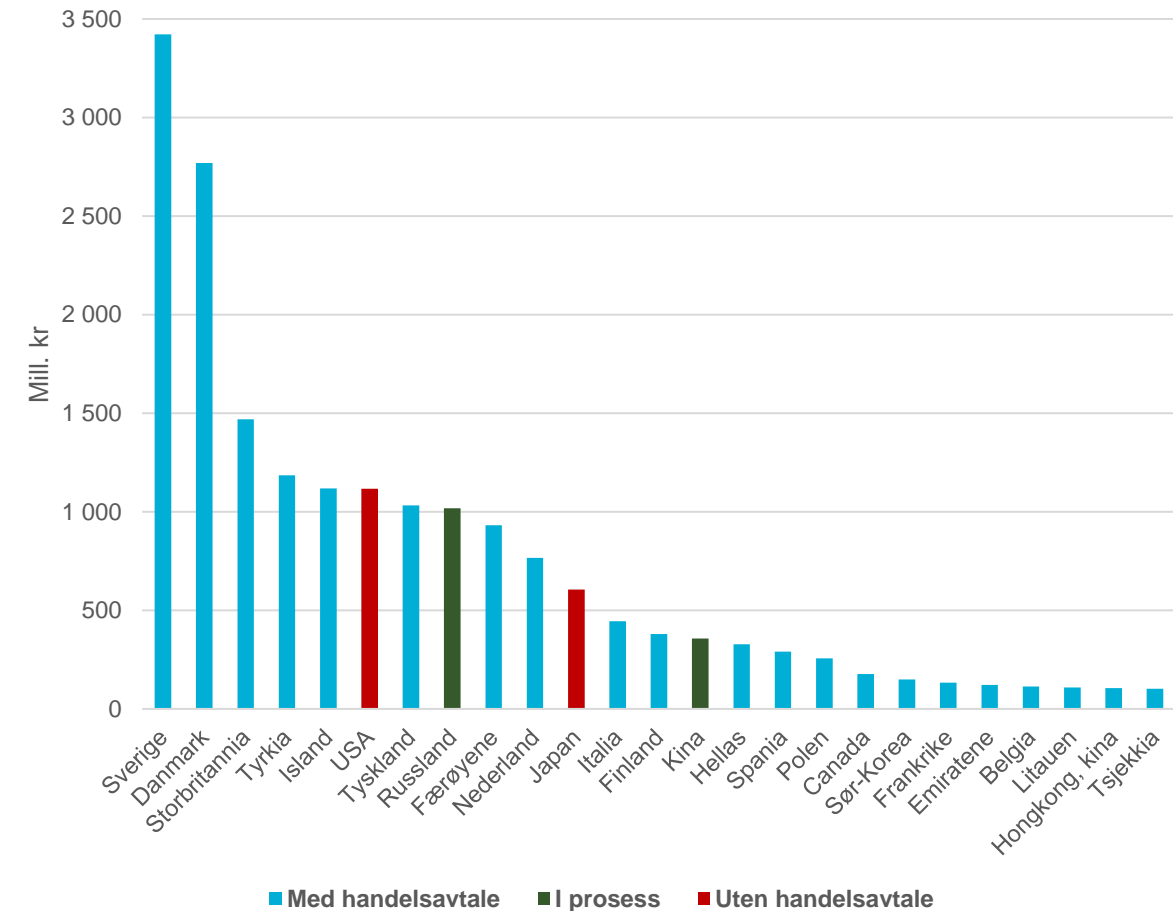
Source: RTA Section, WTO Secretariat, January 2024.

Norges viktigste handelspartnere med jordbruksvarer rangert etter verdi, 2023. Mill. kroner

Import

Eksport

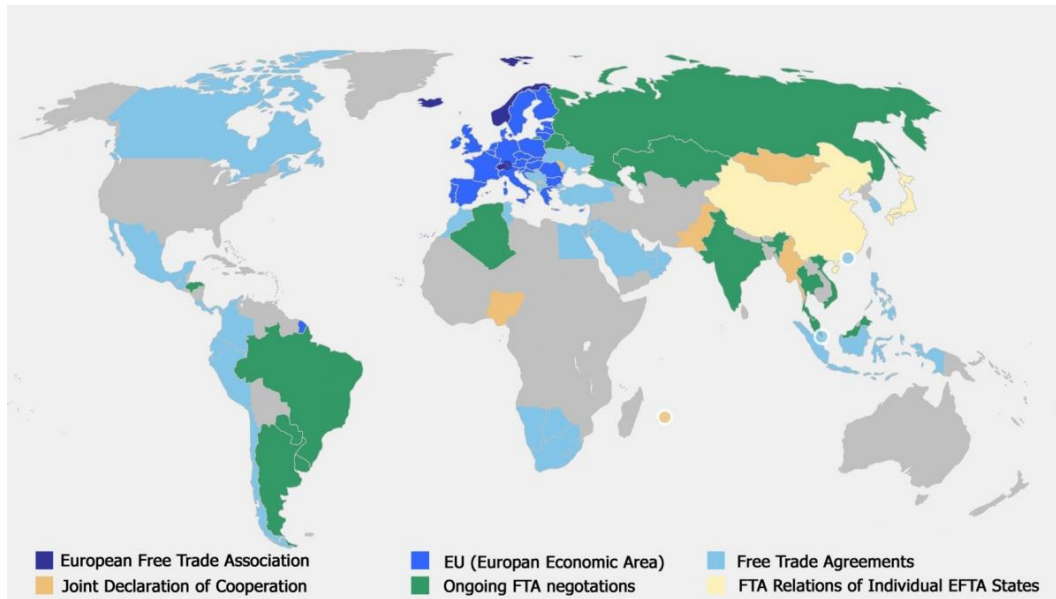
Kilde: SSB-utenrikshandelsstatistikk og Landbruksdirektoratet

To bestemmelser i EØS-avtalen som regulerer toll og markedsadgang for landbruksvarer:

- Artikkel 19 (basis landbruksvarer)
- Protokoll 3 (bearbeidede landbruksvarer)

EFTAs handelsavtaler og bilaterale forhandlinger

"Ferdige" forhandlinger	Pågående forhandlinger	Reforhandlinger
Moldova	Thailand	Ukraina
Mercosur	India	
Chile	Malaysia	Egypt
	Vietnam	SACU
	Kosovo	
	Kina	Palestinske selvstyrem.

Tradisjonelle forhandlingsområder

- Industrivarer, inkludert fisk
- Landbruk
- Opprinnelsesregler/handelsfasilitering
- TBT/SPS
- Regler (antidumping, subsidier) og konkurranse
- Tjenester
- Investeringer
- Patenter
- Generelt (menneskerettigheter, miljø, institusjonelle spørsmål osv)

Importvernet for landbruksvarer

Tre nivåer

«Høy» toll

Jordbruksprodukter som dyrkes/produseres i Norge

Eksempler:

- Kjøtt
- Melk
- Korn
- Jordbær, bringebær, solbær
- Agurker, poteter, gulrøtter

Tolladministrering og importkvoter

«Middels» toll

Bearbeidede jordbruksprodukter omfattet av protokoll 3 i EØS

Eksempler:

- Sjokolade/sukkervarer
- Kjeks, bakevarer
- Pasta
- Pizza
- Ferdigmat (< 20% kjøtt)
- Sauser
- Supper
- Iskrem
- Frukttyoghurt

Ingen/lav toll

Jordbruksprodukter som ikke dyrkes/produseres i Norge

Eksempler:

- Sukker, kaffe, te
- Ris, mais
- Tomatketchup, sennep
- Appelsin- og ananasjuice
- Bananer, appelsiner, kiwi
- Vin, øl

Takk for oppmerksomheten!